

ἀνακράζει λυσσασσῶς, ἀνακάλεσον, ἡ σοῦ συντρίβω τὸν βραχίονα, καὶ ἔσφιγγεν αὐτήν, τοσοῦτον σφοδρῶς, ὥς ἔλεγεν, ὥστε ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ δυσκολίας ἠδυνήθη νὰ κινή τὸν βραχίονα τοῦτον.

Ἐκ παίδων ἤδη ὁ Ναπολέων ἦτο Ἀμλέτος. Περιφίλητος μήτηρ, ἐνεφύτευεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ δαιμονιώδη φιλοδοξίαν, ἥτις αὖξουσα βαθμιαίως καταλαμβάνει ἐπὶ τέλους ἐξ ὀλοκλήρου αὐτὸν καὶ κατακρατεῖ ἐν αὐτῷ παντὸς ἄλλου αἰσθήματος. Καταδεικνύει αὐτῷ κληρονομικὸν δικαίωμα πρὸς ὑπεράσπισιν, καθήκον ἱερὸν πρὸς ἐπιτελείαν καὶ ἐπιβάλλει αὐτῷ ἔργον τὰ μέγιστα βαρὺ διὰ τὰς ἀσθενεῖς αὐτοῦ δυνάμεις, ἔργον ὅπερ οὐδαμῶς συμβιβάζεται πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ καὶ τίθηται τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ φύσιν ἐκτὸς ἐαυτῆς.

Τὸν νεαρὸν Βοναπάρτην ἐκάλει τὸ πρῶτον ἐπὶ τὸν δημόσιον βίον ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1830. Ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ γεγονότος τούτου ἡ Ὁρτενσία ἠθέλησε νὰ δράμῃ εἰς Παρισίους, ἀλλ' ἀνεστάλη ἐκ τῆς ταχείας ἀναγορεύσεως τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου. Οἱ παρισιανοὶ δημοκράται εἶχον τότε συνεννοήσεις μετὰ τῶν δυσηρεστημένων πάσης χώρας. Βλέποντες ὅτι ἡ Νεάπολις, ἡ Τοσκάννα, τὸ Πεδεμόντιον, ἔμενον ἥσυχαι, ἔδωκαν ἐν Ἰταλίᾳ τὸ σύνθημα τῆς ἐξεγέρσεως εἰς τοὺς φιλοπαράχους κατοίκους τῆς παπικῆς ἐπικρατείας τῆς Μοδένης καὶ τῆς Πάρμης. Ἡ ἐπανάστασις, ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῶν λειψάνων τῶν Καρβονάρων καὶ ὑπὸ μέρους τῶν περωτισμένων πολιτῶν, διηυθύνετο ἰδίᾳ κατὰ τῆς διοικήσεως τῶν ἱερέων καὶ ἀνεκήρυξε τὴν πτώσιν τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας τοῦ πάπα· ἀλλ' ἐστερεῖτο ἐνότητος καὶ διευθύνσεως. Οἱ δύο υἱοὶ τῆς βασιλίσσης Ὁρτενσίας ἦσαν τότε ἐν Ἰταλίᾳ, μεθ' ὧν δὲ τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅστις οὐδαμῶς ἠπάζετο τὰ φιλόδοξα ὄνειρα τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, συνελθόντες μετ' ἐνόπλου στίφους, ὅπερ ἐκ Βονωνίας ἐχώρει πρὸς τὴν Ρώμην. Οἱ Βοναπάρται ἠνάγκασαν τὸν στρατηγὸν Σερκοιάνην, ὅστις ἐδίσταζε, νὰ χωρήσῃ θαρραλέως ἐπὶ τὰ πρόσω. Ἀλλ' ἀρικόμενοι εἰς Ρίετι συνήντησαν τὸν ἐπίσκοπον Γαβριὴλ Φερέτην ὅστις πείσας μέρος τοῦ στίφους νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτοὺς ἐδίασε τὸν στρατηγὸν εἰς ὑποχώρησιν. Οἱ δύο πρίγκηπες δὲν εὗρον πλέον τότε εὐκαιρίαν ἐνεργείας. Ἡ ἐπαναστατικὴ κυβέρνησις τῆς Βονωνίας φοβουμένη μὴ ἡ παρουσία αὐτῶν ἐφελεχθήσεται αὐτῇ τὴν δυσμένειαν τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου ἐνέκλεισε αὐτοὺς ἐν μεμακρυτμένῳ φρουρίῳ, ἐκεῖ δὲ ὁ μὲν πρωτότοκος νοστήσας ἀπέθανεν, ὁ δὲ νεώτερος ὀνομασθεὶς ἔκτοτε Λουδοβίκος Ναπολέων ἔφυγε κατὰ τὴν ἀριξίν τῶν Αὐστριακῶν καὶ μετὰ πολλὰς περιπετείας ἀφίκετο

εἰς Γαλλίαν, ὅθεν ἐπανεκκινήσεν εἰς Ἑλβετίαν. Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων ἥκιστα πιθανὸν ἀποβαίνει ὅτι ὁ πρίγκηψ ἀνέλαβε τότε πρὸς τοὺς Ματσηνιστὰς ὑποχρεώσεις διὰ τὸ μέλλον, ἄλλως δὲ αἱ ὑποχρεώσεις αὗται δὲν εἶναι ἀναγκαῖαι πρὸς ἐξηγήσιν τῆς μετὰ ταῦτα ἐπεμβάσεως αὐτοῦ ἐν Ἰταλίᾳ. (Ἀκολουθεῖ).

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΝ Τῇ ΕΛΛΗΝΙΚῇ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ.

(Συνέχεια ἀριθ. 9).

Παρὰ δὲ τοῖς Σπαρτιάταις ἡ ἰσότης τῆς γυναικὸς πληρέστατα ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ μεγάλου αὐτῶν νομοθέτου Λυκούργου, ἀλλὰ τὰ προσόντα καὶ καθήκοντα αὐτῆς παραγνωρίζονται καὶ ἡ ἀγωγή αὐτῆς νοθεύεται. Ὁ Λυκούργος θεωρήσας τὴν γυναῖκα μόνον ὡς μέλλουσαν μητέρα ἀνδρείου στρατιώτου, παρημέλησεν ὅλως τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν αὐτῆς ἀγωγήν, καὶ κατήγαγε τὴν νεάνίδα ἀπὸ τοῦ ἀσύλου τοῦ μητρικοῦ οἴκου εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας συναναφυρομένην μετὰ τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀνταλλάσσουσαν ἀντὶ τῆς σωματικῆς βώμης τὴν παρθενικὴν αἰδῶ. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν αἱ ἀρεταὶ τοῦ Λυκούργου ἐκόσμουσαν τοὺς ἀνδρας ἐν τῇ ἡρωϊκῇ Σπάρτῃ, ἠδυνήθησαν καυχᾶσθαι δικαίως αἱ Λάκαιναι ὅτ μόναι ἤδεσαν γενεᾶν ἀνδρας καὶ τιμᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ δέσποιναι ἀποκαλεῖσθαι. Ἀλλ' ὅτε ἡ διαφθορὰ ἤρξατο εἰσελαύνουσα εἰς τὴν Σπάρτην, αἱ Λάκαιναι, στερούμεναι τῆς ἀναγκαίης ἠθικῆς ἀγωγῆς, οὐ μόνον οὐδαμῶς ἰσχυσαν χαλινῶσαι αὐτήν, ἀλλὰ καὶ πρῶται αὐταὶ καταληφθεῖσαι ὑπὸ τῆς δίψης τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς πολυτελείας συνετέλεσαν μάλιστα εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς διαφθορᾶς. Μάρτυς τούτου ὁ περικλεὲς Σταγειρίτης πικρῶς ἐλέγχει τὸν νομοθέτην τῶν Σπαρτιατῶν διὰ τὴν ἀμέλειαν αὐτοῦ περὶ τὴν γυναικεῖαν ἀγωγήν. «Ἐν ὅσαις πολιτείαις, λέγει, φαύλως ἔχει τὸ περὶ τὰς γυναῖκας, τὸ ἡμισυ τῆς πόλεως εἶναι δεῖ νομίζειν ἀνομοθέτητον· ὅπερ ἐκεῖ (ἐν Σπάρτῃ) συμβέβηκεν. Ὅλην γὰρ τὴν πόλιν ὁ νομοθέτης εἶναι βουλόμενος καρτερικὴν, κατὰ μὲν τοὺς ἀνδρας φανερός ἐστι τοιοῦτος ὢν, ἐπὶ δὲ τῶν γυναικῶν ἐξημέληκε. Ζῶσι γὰρ ἀκολάστως πρὸς ἅπασαν ἀκολασίαν καὶ τρυφερῶς ὥστ' ἀναγκαῖον ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ τιμᾶσθαι τὸν πλοῦτον, ἄλλως τε καὶ τυγχάνωσι γυναικοκρατούμεναι, καθάπερ τὰ πολλὰ τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολεμικῶν γενῶν. . . . Διὸ παρὰ τοῖς Λάκωσι τοῦθ' ὑπῆρχε καὶ πολλὰ διωκεῖτο ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν. . . . Χρησίου δ' οὐσῆς τῆς θρασυότητος πρὸς οὐδὲν τῶν ἐγκυκλίων, ἀλλ' εἴπερ πρὸς τὸν πόλεμον, βλαβερώταται καὶ πρὸς

ταῦθ' αἱ τῶν Λακωνῶν ἦσαν. Ἐδήλωσαν δ' ἐπὶ τῆς Οθηδικῶν ἐμβολῆς· χρήσιμα γὰρ οὐδὲν ἦσαν, ὥσπερ ἐν ἐτέραις πόλεσι, θόρυβον δὲ παρῆχον πλείω τῶν πολεμίων.

Καὶ εἶχε μέγα δίκαιον ὁ παγκόσμιος ἐκεῖνος νοῦς. Ἡ τεχνητὴ καὶ παρὰ φύσιν γυναικεῖα ἀγωγὴ, ἣν ἐνομοθέτησεν ὁ Λυκοῦργος, παρήγαγε μὲν τὸ πρῶτον ἀγλαοὺς τινὰς καρποὺς, ἀλλ' ὡς τελευταῖον ἀποτέλεσμα ἐπήνεγκε τὴν ἀκολασίαν, τὴν τρυφὴν καὶ τὴν διαφθορὰν τῶν γυναικῶν, αἵτινες οὐδαμῶς παρεσκευασμένοι ἦσαν, ὥπως παλαιώσωσι κατὰ τῶν γοήτρων τούτων, καὶ τὸν ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἔχεν- τρισμὸν τῆς διαφθορᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸ ἄρρεν φῦλον.

Παρὰ τοῖς λοιποῖς Λωριεῦσι καὶ παρὰ τοῖς Αἰο- λεῦσιν ἡ γυναικεῖα ἀγωγὴ φαίνεται ὅτι ἀπέφυγε τὰς δύο ταύτας ἀντιθέτους ὑπερβολὰς. Ἡ γυνὴ οὐτ' ἐγ- κεκλεισμένη ἐν τῇ γυναικωνίτιδι ἦν, ὡς ἐν Ἀθήναις, οὔτε συνανεφύρετο μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐν τοῖς γυμνα- στοῖς ἀγῶσιν, ὡς ἐν Σπάρτῃ. Ἡ ἀγωγὴ αὐτῆς ἦν ἡ ἐμπρέπουσα τῇ γυναικὶ ἀγωγὴ, ἡ ἀπορῶσα εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῆς ἀνάπτυξιν. Τοῦτο τοῦλάχιστον ἐξέστιν εἰκάσαι ὡς ἐκ τῶν περι- δοξῶν ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς τέχναις γυναικῶν, αἵτινες ἐγεννήθησαν ἐν ταῖς δωρικαῖς καὶ αἰολικαῖς πόλεσιν. Ἡ Αἰολὶς νῆσοι, εἰς ἣν τὰ κύματα ἤγα- γον ἐκ Θράκης τὴν λύραν τοῦ Ὀρφέως, ἡ Λέσβος παρέδωκε τὴν λύραν ταύτην εἰς χεῖρας οὐχὶ ἀνα- ξίας τῶν τοῦ Ὀρφέως, εἰς τὰς χεῖρας τῆς περι- κλεοῦς αὐτῆς θυγατρὸς Σαπφῶς. Ἡ μνήμη τῆς μεγάλης ταύτης ποιητρίας ἐσυκοφαντήθη λίαν ὑπό- τινων μεταγενεστέρων, ἀλλὰ τὰς συκοφαντίας ταύ- τας διὰ πολλῶν καὶ σπουδαίων ἐπιχειρημάτων ἐπε- χείρησεν ἀνασκευάσαι ὁ σοφὸς ἱστορικὸς τῆς ἐλλη- νικῆς γραμματολογίας Ὀττεφρεῖδος Μύλλερως. Τὸ καθ' ἡμᾶς, κρίνοντας αὐτὴν ἐκ τῶν ὀλιγίστων δυσ- τυχῶς περισωζομένων λειψάνων τῶν ποιημάτων αὐτῆς, βλέπομεν ὅτι ἡ λύρα αὐτῆς ἔθιγε πολλάκις τὰ εὐγενέστατα τῶν αἰσθημάτων τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας. Ἡ μεγάλη ποιήτρια ἐπιδείκνυται αὐστη- ροτάτη πρὸς τὴν διαφθορὰν, ἐπιτιμῶσα πικρῶς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἀπελευθερώσαντα μίαν ἑταίραν· πρὸς τὸν Ἀλκαῖον ἐπιστεῖλαντα ὅτι βούλεται μὲν εἰπεῖν τι πρὸς αὐτὴν ὅλλὰ κωλύεται ὑπὸ τῆς αἰδοῦς, ἀνακηρύσσουσα καὶ ἐξαίρουσα τὸ παρρησιαστικὸν καὶ μεγαλόφρον τῆς ἀρετῆς ἀπαντᾷ διὰ τῆς ὥραιας ταύτης ιδέας, ὅτι τῶν ἐμπνευμένων ὑπὸ τοῦ πό- θου τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ καλοῦ οὐδ' ὁ φόβος μὴ εἴπωσι κακὸν τι τὴν γλῶττιν ταράττει, οὐδ' ἡ αἰ- δώς τὰ βλέμματα αὐτῶν· τὸν πλοῦτον ἄνευ ἀ- ρετῆς κακὸν κρίνει γείτονα, ὑψίστην δὲ τῆς εὐδαι- μονίας βαθμίδα τὴν συζυγίαν ἀμφοτέρων τούτων· τέλος, τὸ κλέος τῆς παιδείας ἐξαίρουσα ἔλεγε πρὸς

τὰς ἀπαιδεύτους γυναῖκας· Ἀποθανοῦσα ἐν τῷ τάφῳ θὰ κῆσαι, ἡ δὲ μνήμη σου οὐκ ἐπιζήσει παρὰ τοῖς ἐπιγιγνομένοις, διότι οὐκ ἐδρέψω τὰ τῶν Πιερίδων ῥόδα.

Τῆς δικαίως ἐπικληθείσης δεκάτης Μούσης συμ- πολίτις καὶ ἴσως μαθήτρια ἡ σεμνὴ καὶ αἰδήμων παρθένος Ἡρίννα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν αὐστηρᾶς μητρὸς ἐν τῇ οἰκιακῇ ἐστία ἐργαζομένη, ἐμελέτα τὸ ποίημα τῆς Ἡλακᾶτης, ἐν ᾧ ἐψαλε τὸ ὄρ- γανον τῆς ἐργασίας αὐτῆς. Ἀπώλετο ἀτυχῶς τὸ ποίημα τῆς σεμνῆς παρθένου, ἣν ταχέως ἀνῆρπα- σεν ἡ μοῖρα ἡ ἐν χερσὶν ἔχουσα τὴν ἡλακᾶτην τῶν νημάτων τοῦ ἀνθρωπίου βίου· τὰ δ' ἐγκώ- μια ὅσα ἀναγινώσκουμεν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις παρα- βάλλουσι τὸ ποίημα τοῦτο πρὸς τὰ τοῦ Ὀμήρου ἐπαισθητοτέραν ποιοῦσι τὴν ἀπώλειαν τοῦ ποιήμα- τος τῆς ἀγνῆς ἐκείνης νεάνιδος, ἥτις κατενόησεν ὅτι παρὰ τῇ γυναικὶ καὶ αὐτὴ ἡ μεγαλοφυΐα ὀ- φείλει εἶναι ὅμιλος τῆς γυναικεῖας ἀρετῆς.

Παρέλθωμεν μετὰ σεβασμοῦ πρὸ τῶν μεγάλων ὀνομάτων τῆς Μύρτιδος, τῆς εὐτυχοῦς καὶ περι- καλλοῦς νικητρίδος τοῦ Πινδάρου Κορίννης, τῆς Τεγεάτιδος Ἀνύτης, τῆς Βυζαντίας Μοιραῦς, τῆς Ἀργεῖας Τελεσίλλης, τῆς Κορινθίας Κόρας, ἐφευ- ρέτιδος τῆς πλαστικῆς, τῶν ζωγράφων Τιμαρέτης, Εἰρήνης, Ἀρισταρέτης, Λάλλας, τῶν πυθγορείων Θεανοῦς, Φίντουρος, Ἀριγνώτης, Περικτυόνης καὶ ἐπανακάμψωμεν εἰς τὴν μεγάλην τῆς Παλλάδος πόλιν, τὴν κλεινὴν τῆς Ἑλλάδος Ἑλλάδα.

Ὅτε μετὰ τὰ μηδικὰ ἐπῆλθεν ἡ μεγάλη ἐκείνη διανοητικὴ ἐξέγερσις, ἥτις ἐγέννησε τὸν περικλεῆ αἰῶνα τοῦ Περιχλέους, ὅτε ὁ ἐλληνικὸς νοῦς ἀκονη- θεῖς ἐν τῷ γιγαντείῳ ἀγῶνι, ἐν ἡγωνίστατο ἐν Μα- ραθῶνι καὶ Σαλαμῶνι καὶ Πλαταιαῖς ἡ ἠθικὴ δύ- ναμις κατὰ τῆς ὀλικῆς βίας, ἡ ἐλευθερία κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ, ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος κατὰ τοῦ σκοπούς καὶ τῆς στασιμότητος, ἐτράπη ἐπὶ τὴν ἐξίχνευσιν πάντων τῶν μεγάλων μυστηρίων τῆς φύσεως, τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς ἐπιστήμης, ἐ- κλεψε, νέος Προμηθεὺς, τὸν νάρθηκα τοῦ ἰδεώδους καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, καὶ μετέδωκεν αὐτὸν διὰ τοῦ γλυφάνου, τοῦ χρωστῆρος καὶ τῆς γραφίδος κτῆμα εἰς αἶψαν τῇ ἀνθρωπότητι, ἐπῆλθε κατ' ἀνάγκην ἐν τῇ πόλει τῆς Παλλάδος ἰσχυρὰ ἀντίδρασις εἰς τὰς περὶ γυναικὸς ἐπικρατούσας ιδέας. Ἡ ἀντίδρασις αὕτη ἀρχεται ἀπὸ τῆς σκηνῆς, μεταβαίνει εἰς τὴν τέχνην καὶ εἰσδύει τέλος εἰς τὰς δέλτους τῶν με- γάλων φιλοσόφων καὶ ἠθικολόγων.

(Ἀκολουθεῖ).

Ὁ ὑπεύθυνος Ε. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ καὶ Σ^α.